

Pulchri

Pulchri-blad, jaargang 39, nr. 3, juli 2011

Uitgave van het Schilderkundig Genootschap Pulchri Studio

Italiaanse portretten met Hollandse wolkenluchten

> Elizabeth Koning

De verfijnde gestileerde kinderportretten van zowel kinderen als volwassenen hebben de finesses van de Italiaanse portretkunst, gecombineerd met de typische Hollandse wolkenluchten. De combinatie van deze historische elementen en Konings eigen visie resulteert in opmerkelijke eigentijdse kunstwerken.

Cate

Haar portretten zijn sereen, verstild, bevreemdend en lijken vervuld met symboliek. Zo is daar het portret van 'Cate', het meisje dat in een monumentale houding staat tegen een landschap met witte Hollandse wolken en op de achtergrond zacht waaiend riet. Ze houdt haar wijsvingertje gebogen vooruit, op het puntje rust een vogeltje. De foto behelst een haast Engelse formaliteit en een klassiek gevoel voor het weergeven van een verhaal. Elizabeth Koning pretendeert weinig, maar geeft de toeschouwer graag de ruimte om voor zichzelf in te vullen welk verhaal het meisje vertelt. Ze vindt het belangrijk dat haar creaties prikkelen; ze geeft graag een klein duwtje en de rest is aan de toeschouwer. De dromerige kijker raakt verloren in haar landschappen, die geïnspireerd lijken te zijn op de zeventiende-eeuwse landschappen van schilders als Van Ruisdael en Vroom. Subtiele referenties worden gemaakt naar de sfeer die meesters als Bellini, Rafael en Holbein in hun Renaissance portretten wisten te scheppen.

Elizabeth Koning maakt gebruik van de sfumato techniek; één van de vier technieken die in de Renaissance-tijd vaak werkt gebruik.

Het Italiaanse woord sfumato, vervagen/verdwijnen, verklaart de techniek goed. Het lijkt alsof er permanent een dun laagje rook dwarrelt tussen het onderwerp van het schilderij en de toeschouwer. De hoogtelichten in het schilderij worden extra opgelicht en de diepe donkere partijen worden juist nog eens extra geblokt van het licht. Leonardo da Vinci paste deze sfumato techniek veelvuldig toe, onder andere in zijn wereldberoemde portret 'Mona Lisa'. De zachte vervaging van de sfumato-techniek zorgt ervoor dat emoties subtiel worden getoond. Leonardo beschreef de sfumato-techniek als een techniek; "without lines or border, in the manner of smoke or beyond the focus plane." Deze techniek zorgt er in Konings werk voor dat haar portretten bijzonder levendig lijken. De stille binnenwereld van de geportretteerde is zichtbaar, maar op een zeer subtiel manier.

Het werk van Elizabeth Koning wordt ook wel eens vergeleken met kunstenaars als Co Westerik (1924) of Pyke Koch (1901). Beiden behoren tot de magisch-realisten. De voorstellingen van Koning zouden ook als magisch-realistisch beschouwd kunnen worden; voorstellingen die wel mogelijk maar niet waarschijnlijk zijn. Door het gebruik van licht, schaduw, diepte en kleur krijgt de realistische weergave een onwerkelijke sfeer. Dit is ook erg voelbaar in de portretten van Elizabeth Koning. Koele, bleke kleuren geven het portret een steriele en bevreemdende sfeer. De portretten lijken te draaien om de lichte verwondering over een alledaagse gebeurtenis.

De grootste inspiratie van Elizabeth Koning is haar eigen leven: naast haar achtergrond, jeugd, haar vriendschappen en liefdes is daar vooral de geboorte van haar dochter Ottavia (2004). Ottavia is Elizabeth Konings grootste inspiratiebron geweest om de camera ter hand te nemen en portretten van kinderen te maken. Door haar moederschap beleeft Koning de wereld op een andere manier; zachter en intenser. Niet alleen kan Elizabeth Koning zich zelf goed in de kinderwereld verplaatsen, ze voelt zich daar ook veilig. Ze hoopt dat haar portretten anderen inspireren en dat ze de toeschouwer emotioneel kan raken. Koning geeft zelf aan: "Ik wil de wereld alleen een beetje mooier maken, glans geven."

Hoewel Elizabeth Koning als kind veel tekende en schilderde kwam het nooit in haar op om naar de kunstacademie te gaan. Ze had niet het gevoel dat ze dit überhaupt kon doen en kreeg dit ook niet van huis uit mee. Door een loopbaan in de internationale modewereld heeft zij een geheel eigen benadering van hedendaagse fotografie ontwikkeld. Ze begon in Milaan vòòr de camera: als model. Later leidde ze een modellenbureau en onderhield ze veel contacten met modefotografen. Ze werkte in het topsegment van de internationale modewereld en ervoer deze 'scene' als zowel levendig, sexy als uitdagend. Het wereldje was creatief en mondain en sprak tot Konings verbeelding. Iedereen leek in deze wereld iets te creëren; of het nu mode, fotografie, kunst of architectuur betrof. Hoewel deze wereld ook een scherp randje heeft, is deze periode belangrijk geweest voor haar verdere leven.

In Italië heeft ze de ruimte gekregen om zichzelf te ontplooiën en te ontwikkelen. "De openheid van mensen en vriendschappen, ambities, de Italiaanse cultuur, het mondiale accent binnen het werk, Milaan is een uniek centrum voor creatieve professional", aldus Koning. Na 15 jaar Milaan en uiteindelijk ook het Verenigd Koninkrijk is Koning neergestreken in Blaricum. Een plek waar zij de rust vindt om zich volledig op haar autonome kunstenaarschap te richten.

> Dindi van der Hoek

Dindi van der Hoek (1976) studeerde in 1999 af aan de Willem de Kooning Academie en het Piet Zwart Instituut (2000) te Rotterdam en ontwikkelde een fotografisch oeuvre met beelden die een eigenzinnige gedaante krijgen door ze onder de waterspiegel te situeren.

De waterspiegelingen/reflecties zijn een belangrijke basis geworden in de zoektocht naar haar eigen beeldtaal. Zij is met haar geënsceneerde onderwaterfotografie op zoek naar tweedeling en balans naar de innerlijke tegenstrijdigheid: "Er is altijd een keerzijde in het beeld. Dat wat eerst sprookjesachtig esthetisch lijkt, krijgt een gedaante waarin frustratie en destructie de overhand krijgen." Als kijker word je geconfronteerd met beelden die tegelijkertijd intiem en intimiderend van aard zijn. Deze innerlijke tegenstrijdigheid geeft haar werk een onmiskenbaar karakter.

Het spel en de strijd tussen de twee ego's in het onderzoek naar jezelf. Het zoeken naar de balans tussen het bewuste en onbewuste deel in jezelf; de acceptatie van het 'lot', hetgeen 'je ziet' versus ontwaren 'je denkt dat je ziet'. Onze waarneming neigt naar misleiding en is soms verleidelijk en verraderlijk. Het is een oneindige zoektocht naar de balans tussen de twee innerlijke ego's.

In iedere vrouw bevindt zich in feite een tweede vrouw; een uiterlijk wezen en een innerlijk criatura, een dat in de bovenste wereld leeft en een dat in de wereld leeft die niet zo gemakkelijk valt te ontwaren. Het uiterlijke wezen leeft bij daglicht en kan gemakkelijk worden waargenomen. Maar de criatura komt meestal van ver naar het oppervlak, duikt vaak op en verdwijnt even snel weer. De paradox van de dubbele natuur van vrouwen is, dat deze 'twee vrouwen in een zijn' afzonderlijk maar aaneengekoppelde elementen in de psyche die zich op duizenden manieren verbinden. 'Clarissa Pinkola Estes'.

Mede door haar achtergrond in mode en kleding (1995 MBO Mode & Kleding) is zij tevens in staat de kostumering en schmink/visagie zelf tot stand te brengen en die precies af te stemmen op de intenties van haar fotografische werk. Op haar website zijn alle kostuums te bekijken.

Trancendance de L'Ego (Sartre), De transformatie van het ego, 2011. Serie: Le Diable et le Bon Dieu | De duivel en de schone (Sartre). 120 x 200 cm, oplage 7

*Dindi van der Hoek & Elizabeth Koning
Hedendaagse Fotografie
20 augustus - 18 september, Klinkenberg galerie I & II
www.elizabethkoning.com / www.dindi.nl*

Pulchrianen op ZomerExpo Gemeentemuseum

In het maartnummer van Pulchri maakten wij onder de kop 'Wie wil exposeren in het Gemeentemuseum' melding van een zomertentoonstelling 'ZomerExpo 2011' waaraan iedereen kon deelnemen: gevestigde en niet-gevestigde kunstenaars, inclusief amateurs. In totaal waren er 2450 deelnemers met zo'n 4750 werken. Daarvan werden in de eerste ronden 600 werken (zie www.zomerexpo2011.nl) geselecteerd, waarna in een tweede ronde de 250 werken werden gekozen die definitief op de expositie komen. **De ZomerExpo wordt op 9 juli geopend en duurt t/m 14 augustus.**

Ook Pulchri kunstenaars hebben op dit initiatief van het Haags Gemeentemuseum gereageerd. Met succes. Tilleke Schwarz, van wie ook werk te zien zal zijn, vond op de site de namen van Niels Smits van Burgst en Rickelt Buter. Ook Lisette Huizenga wordt genoemd. Tilleke (die al figureerde in een uitzending van de AVRO die het project volgt): "Meedoen was een gedoe: o.a. je werk tonen in Amsterdam, Heerenveen of Den Bosch en daarvoor een flinke tijd in de rij staan. Als je door de eerste ronde kwam moest je nog weer terugkomen om het resultaat van de tweede ronde te horen en je werk mee te nemen. Maar er staat wel wat tegenover: er zijn drie mooie prijzen te winnen en het geheel krijgt veel aandacht in de pers en van professionele kunstkenaars."